

6de zondag door het jaar

Melaatsheid is een verschrikking, zeer besmettelijk en vroeger ongeneeslijk. De mensen wisten dat in Jezus' tijd al. Tot ver in de Middeleeuwen kende men direct buiten de stad de pesthuizen, waarnaar alle besmettelijk

zieken werden verbannen, ook melaatsen. Zo ook in Jezus' tijd. We vernemen vandaag het verhaal van de genezing van een melaatse. De betekenis van het verhaal is, dat iemand uit zijn isolement wordt gehaald door het contact met Jezus van Nazareth. De melaatse was immers een outcast; alle sociale contacten gingen eraan. Marcus echter heeft daaraan meer betekenis gegeven dan alleen de verlossing uit sociale isolering. In het Oude Testament horen we over de historie, de joodse voorschriften die golden voor melaatsen; we lezen dat in het boek Leviticus.

Thema: **“Als je er niet bij hoort ...”**

EERSTE LEZING uit het boek Leviticus (13,1-2.45-46)

De Heer sprak tot Mozes: “Heeft iemand een gezwel, uitslag of vlek op zijn huid en gaat het lijken op huidziekte, dan moet men hem bij de priester Aaron of bij een priester van diens geslacht brengen. Degene die aan huidziekte lijdt moet in gescheurde kleren lopen en zijn haren los laten hangen; Hij moet zijn baard bedekken en roepen: Onrein, onrein! Zolang de ziekte duurt is hij onrein; hij moet apart wonen en buiten het kamp blijven.”

TWEEDE LEZING uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus (1, 40-45)

In die tijd kwam er eens een melaatse bij Jezus die op zijn knieën viel en Hem smeekte: “Als Gij wilt kunt Gij mij reinigen.” Door medelijden bewogen stak Hij de hand uit, raakte hem aan en sprak tot hem: “Ik wil, word rein.” Terstond verdween de melaatsheid en was hij gereinigd. Terwijl Hij hem wegstuurde vermaande Hij hem met klem: “Zorg ervoor dat ge aan niemand iets zegt, maar ga u laten zien aan de priester en offer voor uw reiniging wat Mozes heeft voorgeschreven, om ze het bewijs te leveren.” Eenmaal vertrokken begon de man zijn verhaal overal in het openbaar te vertellen en ruchtbaarheid aan de zaak te ge-

ven met het gevolg dat Jezus niet meer openlijk in de stad kon komen, maar buiten op eenzame plaatsen verbleef. Toch kwamen de mensen van alle kanten naar Hem toe.

OVERWEGING

Het is al weer langer geleden dat ik in Parijs was en ik samen met mijn vrienden in een typisch Parijs' eetcafé zat, kort bij Centre Pompidou. Naast ons zat aan een tafeltje een viertal jonge mensen die in die hectische wereldstad door het leven proberen heen te komen. Zo kwam het dat we een en ander hoorden over hun zorgen; zij hadden kennelijk geen reden om over hun problemen met elkander te fluisteren. Wat mij daarvan bijbleef, is niet veel, maar één ding hield ik vast: Waar je ook bent of komt, overal zijn er normen waardoor mensen er niet helemaal bij horen, – ja, soms moeten knokken voor een plek in de samenleving, omdat er anonieme machten bestaan die mensen in hun greep houden, isoleren en op een rails houden waarop hun leven wordt voortgejaagd. Het is een eigentijdse soort melaatsheid, vergelijkbaar met wat we lezen in de eerste lezing die vertelt dat de leefgemeenschap iemand onrein verklaart en daarom apart moet wonen, dat wil zeggen: buiten het kamp moet verblijven. Een soortgelijke melaatsheid bestaat altijd nog, misschien wel in de straat waar je woont.

Er zijn overal wel mensen die er voor de gemeenschap niet bij horen, ongewenst zijn, omdat zij afwijken van wat gangbaar is of omdat zij angst aanjagen, bv. door een wereld van opvattingen die gevaarlijk lijkt, – zeg maar besmettelijk en waarvan je bv. niet graag hebt dat je zoon of dochter ermee in contact komt. Soms is die vrees begrijpelijk. Niemand ziet zorgeloos zijn kind bevriend met iemand die bv. te veel drinkt of die in obscure kringen komt. Je wilt geen contact met een sfeer van besmetting.

Dierbare mensen, in onze samenleving kennen we geen maatregelen meer voor de bestrijding van een besmettelijke ziekte zoals eeuwen geleden de samenleving voor melaatsen en pestlijders huizen had buiten de muren van de stad. Dat hebben we gelukkig niet meer nodig. Je zou dan verwachten dat tegenwoordig minder mensen dan vroeger ge-

isoleerd zijn. Maar is dat wel zo? Wij hebben andere angsten en ook hebben wij zo onze methoden, subtieler, bv. om de angst voor het verdriet van een ander uit de weg te gaan, de angst gemengd te worden in de zorgen van een ander, – weet u wel, bv. met iemand die kanker heeft of een geliefde heeft verloren, over andere dingen te praten. Dat jaagt de zieke en verdrietige mensen in een isolement. Het is intussen het grote verdriet van veel bejaarden.

Al die gedachten, dierbare mensen, staan in het evangelie. Toen die melaatse gereinigd was, kon hij weer terugkeren in de gemeenschap. En de gemeenschap van toen was nog iets anders dan die van ons. Je hoorde niet meer bij het volk van God als je met de anderen niet meer samen kon zijn, bv. bij het avondgebed in de tempel. Kunt u zich voorstellen dat voor die genezen man uit het evangelie een nieuw leven begon?

Zo kunnen mensen in onze tijd door voorvallen in hun leven het gevoel krijgen er niet meer bij te horen, – doordat het leven eenmaal zo liep, ... zeggen we dan, want ach, een schuldvraag is zo ontmoedigend en trouwens dikwijls vruchteloos. Ik denk aan mensen die ooit gedetineerd zijn geweest en worden nagewezen, geen baan kunnen krijgen of onder controle staan van de reclassering. Dat is maatschappelijk. Maar het geldt ook kerkelijk. Ik denk dan aan mensen die niet volgens de opvattingen van de officiële Kerk leven en in de sacramentenbediening de vernedering van een status aparte moeten ondergaan, – althans voor wat de kerkelijke overheid ervan vindt. Je kunt veilig stellen dat Jezus van Nazareth een dergelijke norm nooit zou stellen, – integendeel. Tegen de overspelige vrouw zei Hij: “Ook Ik veroordeel je niet; ga maar naar huis en doe het niet weer.”

Dierbare mensen, het gaat hier over een kerkelijke moraal die daarin zeer kwetsbaar is. De Kerk preekt daarover dat die mensen een extra pastorale aandacht moeten krijgen, – terecht, maar genezen, dat wil zeggen: een volledige terugkeer tot de Kerk, doet de officiële Kerk niet zolang de norm niet is gehaald. Jezus van Nazareth doet dat wel en is daarmee dé norm voor ieder persoonlijk. Jezus' heilige Geest leeft in het hart van elke mens en is daar aanspreekbaar. Je ontdekt dan in gebed opeens, dat Jezus namens God jou niet laat vallen. Dat is dan een geweldige be-

vrijding, – dan heb je het gevoel dat een afwijzing door wat we grootmoedig onze samenleving of Kerk noemen, er opeens niet meer toe doet. Je mag er zijn, – wie je ook bent, wat er ook gebeurde, wat je ook deed of verzuimde, je wordt bemind, ... bemind door de Vader, aangenomen in de Zoon en bezielde door de heilige Geest. Zo worden officieel kerkelijke richtlijnen opeens betrekkelijk en je mag je een lid van de geloofsgemeenschap voelen omdat Jezus Christus je reinigt.

Dierbare mensen, dat is de betekenis van dat verhaal. Het gaat niet over de taak van een dermatoloog, maar om jouw vraag door Jezus van Nazareth te worden aangeraakt. Je weet dat Hij niemand laat vallen, dat je erbij hoort en dat alleen wie zonder zonden is, de eerste steen mag gooien. En uitgerekend Hij die zonder zonden is, doet dat niet, integendeel, Hij geneest, Hij vergeeft.

Het is een goeie gedachte op weg zijn naar de 40-dagentijd, die aanstaande woensdag begint en die vraagt om rouwmoedigheid; dat wil niet zeggen: geraken in een soort gelovige depressie omdat er aan onze leefstijl (persoonlijk en collectief in onze cultuur) veel mankeert. Want het is juist een tijd van bezinning en van geloof dat je aangeraakt kan worden door Jezus Christus, namens de Vader en dat genezing betekent, – genezing in de zin van terugkeer in de geloofsgemeenschap als je dacht er niet bij te horen.

Vandaag hoorde u een intro op de 40-dagentijd. God laat je niet vallen, hoe melaats je misschien ook bent. Bid en vraag Hem dat Hij je aanraakt om er zonder kritiek helemaal bij te horen, bij het volk van God.

(– Ruimte voor aantekeningen –)

Katholieke geloofsgemeenschap
St. Petrus' banden
Driebergen-Rijsenburg, 11 februari 2018
© Frans E.M.Verhaar pr.